

32

WSPÓŁPRACA GÓRNICHTWA Z ORGANAMI SAMORZĄDOWYMI

32.1 WSTĘP

Eksploatacja węgla kamiennego, gwarantująca opłacalność jego wydobycia możliwa jest jedynie tam, gdzie surowiec ten występuje w znacznej koncentracji. W ślad za rozwojem przemysłu wydobywczego na Górnym Śląsku nastąpił równoległy, intensywny rozwój mieszkalnictwa oraz innych gałęzi przemysłu. W efekcie doprowadziło to do sytuacji, w której udostępnione złoża węgla znajdują się bezpośrednio pod silnie zurbanizowanymi i uprzemysłowionymi obszarami powierzchni – jak w Rudzie Śląskiej.

W granicach administracyjnych Gminy działalność wydobywczą prowadzi nie tylko Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK „Pokój”, ale również dwa inne jej oddziały, tj.: KWK „Halemba-Wirek” oraz KWK „Bielszowice”. Ponadto na południowo-wschodnią części Miasta oddziałuje eksploatacja Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. KWK „Wujek”, Ruch „Śląsk”.

Przedsiębiorcy eksploatujący pod Miastem posiadają koncesje na prowadzenie działalności wydobywczej uzgodnione przez Gminę. Zgodnie z zapisami ujętymi w koncesjach, Przedsiębiorcy zostali między innymi zobowiązani do:

- ponoszenia kosztów prac związanych z rekultywacją, usuwaniem szkód górniczych, składowaniem odpadów, zapobieganiem szkodliwemu oddziaływaniu na środowisko i usuwaniem jej ewentualnych skutków,
- wydobywania kopaliny w sposób zgodny z wymaganiami ochrony środowiska określonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz nie naruszający określonego tym planem przeznaczenia terenów,
- stosowania systemów eksploatacji ograniczających powstawanie szkód górniczych,
- prowadzenia eksploatacji w taki sposób, aby na terenach zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę miasta Ruda Śląska wpływy eksploatacji górniczej nie przekraczały III kategorii szkód górniczych (terenu górniczego). Wyższe kategorie dopuszczone są tylko w wypadku stosowania odpowiedniej profilaktyki górniczej lub budowlanej.

Eksploatacja górnicza powadzona przez ww. kopalnie wywiera ogromny wpływ na środowisko, a tym samym na ludzi będących jego nieodłącznym elementem. Sama

działalność wydobywcza jest przez zdecydowaną większość społeczeństwa pożądana – często nawet bez konkretnej świadomości. Dotyczy to praktycznie wszystkich korzystających z energii cieplnej i elektrycznej wytworzonej na bazie węgla kamiennego. Świadomie pożądana jest natomiast przez osoby zatrudnione w górnictwie oraz w firmach kooperujących z resortem górniczym. Negatywne oddziaływanie na środowisko to przede wszystkim: składowiska odpadów na powierzchni terenu, zrzut zasolonych wód dołowych i ścieków do odbiorników powierzchniowych, emisja pyłu, gazów, hałasu, wstrząsów górniczych oraz generowanie szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego („szkód górniczych”), które najdotkliwiej dają się we znaki społeczeństwu.

Historia rozwoju współpracy górnictwa z organami samorządowymi na przykładzie kopalni „Pokój” oraz samorządu miasta Ruda Śląska jest przykładem ewolucji od wzajemnych nieudówień i oskarżeń poprzez rozpoczęcie merytorycznej dyskusji, która doprowadziła do stworzenia warunków prawidłowego współdziałania.

Eksploatacja dokonana i projektowana przez kopalnię prowadzona jest w całości pod terenami miasta Ruda Śląska, w związku z powyższym uzgadniana jest wyłącznie z organami samorządowymi tego miasta. Zakończenie wybierania złoża zalegającego w części północnej byłego obszaru górniczego zmusiło kopalnię do jej intensyfikacji w części południowej, a w szczególności pod zabudowanymi terenami centrum dzielnicy Wirek. Taka sytuacja powodowała wzrost ilości uszkodzeń na powierzchni terenu, co powodowało napięcia i znacznie utrudniało współpracę z organami samorządowymi. Aby zaradzić zaistniałej sytuacji kopalnia wprowadziła do planów eksploatacyjnych zasadę dywersyfikacji wpływów i swoje zamierzenia eksploatacyjne skierowała w rejony niezabudowane położone w pewnej odległości od centrum dzielnicy Nowy Bytom. Taka sytuacja spowodowała kolejne nieporozumienia, osłabiła współpracę z organami samorządowymi i skutkowało pojawieniem się szeregu nieprawdziwych informacji oraz mylnych opinii w lokalnej prasie, telewizji oraz w obiegu ustnym dotyczących wielkości prognozowanych deformacji związanych z tą eksploatacją oraz zakresu ewentualnych uszkodzeń.

Kopalnia prowadziła do 2005r. politykę ograniczonego dostępu do informacji związanych z wielkościami prognozowanych deformacji oraz zakresem ewentualnych uszkodzeń. Od momentu zintensyfikowania eksploatacji w centralnej części dzielnicy Wirek i wzrostu ilości uszkodzeń obiektów na powierzchni rozpoczęto stopniowo kampanię szerszego informowania organów samorządowych o zamierzeniach związanych z wybieraniem kolejnych ścian oraz z kolejnością i zakresem usuwania szkód górniczych. Przed rozpoczęciem eksploatacji w rejonie dzielnicy Nowy Bytom zwiększona została liczba spotkań informacyjnych oraz poszerzone zostało grono ekspertów wyjaśniających zasady i możliwości ochrony zabudowy powierzchni przed prognozowanymi wpływami eksploatacji. Takie kroki pozwoliły zacieśnić współpracę górnictwa z organami samorządowymi i wypracować taki jej model, który z dobrymi efektami funkcjonuje do chwili obecnej. Aktualnie współpraca ta układa się bardzo dobrze, co spowodowane jest głównie przez przyjazne nastawienie władz samorządowych do kwestii funkcjonowania górnictwa w obrębie miasta Ruda Śląska

oraz chęci wspólnego rozwiązywania spraw związanych z występowaniem szkód górniczych.

32.2 POCZĄTKI SZERSZEJ WSPÓŁPRACY Z ORGANAMI SAMORZĄDOWYMI

Na mocy Zarządzenia Nr 24 Prezesa Rudzkiej Spółki Węglowej S.A. z dnia 23 października 2002r. powołany został na polecenie Dyrektora Urzędu Górniczego w Bytomiu – Zespół ds. Ochrony Powierzchni w każdej kopalni należącej do Rudzkiej Spółki Węglowej S.A.

Początkowo w skład Zespołu wchodziły wyłącznie wybrane osoby kierownictwa i dozoru kopalni, a przedmiotem ich działalności była analiza:

- deformacji terenu (ciągłych i nieciągłych),
- zaistniałych wstrząsów górotworu oraz ich wpływu na obiekty budowlane i infrastrukturę techniczną,
- stanu uszkodzeń obiektów zagospodarowania przestrzennego,
- kwalifikacji obiektów do zabezpieczeń profilaktycznych,
- realizacji planu naprawy szkód górniczych.

Od momentu powołania Zespół był zwoływany każdorazowo przed rozpoczęciem wybierania kolejnej ściany.

W 2004r. rozpoczęto w rejonie zabudowanego centrum dzielnicy Wirek eksploatację ścian 173 i 174 w pokładzie 416, jako pary ścian podsadzkowych z wykorzystaniem, w 100%, jako materiału wypełniającego pustkę poeksploatacyjną kamienia dołowego. Po osiągnięciu postępu ok.80m ściany te znalazły się w strefie utrudnionych warunków górniczo-geologicznych. Największym utrudnieniem w kontynuowaniu dalszej eksploatacji tych ścian były znaczne opady stropu, które spowodowały przekroczenie maksymalnych wartości deformacji i zwiększyły ilość i zakres uszkodzeń obiektów na powierzchni. Taka sytuacja wzbudziła niepokój lokalnej społeczności oraz organów samorządowych. Decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach ściany te zostały zatrzymane, a nowy projekt rozcięcia tego pokładu na warstwy systemem z zawałem stropu został skierowany na Komisję Ochrony Powierzchni przy Wyższym Urzędzie Górniczym w Katowicach. Na posiedzenie Komisji Ochrony Powierzchni zaproszono także przedstawicieli Urzędu Miasta Ruda Śląska. Była to pierwsza sprawa eksploatacji prowadzonej przez kopalnię „Pokój” będąca przedmiotem obrad tej Komisji.

Kolejne obrady Komisji Ochrony Powierzchni opiniowały eksploatację kopalni „Pokój” wnioskowaną w planie ruchu na lata 2006-2008. W trakcie obrad przedstawiciele Urzędu Miasta Ruda Śląska zgłosili potrzebę stałego kontaktu z przedstawicielami górnictwa w celu uzyskiwania bieżących informacji o zakresie eksploatacji dokonanej i projektowanej oraz o stanie likwidacji szkód górniczych. W związku z powyższym w Uchwale podjętej przez Komisję Ochrony Powierzchni wpisano konieczność rozszerzenia składu kopalnianego Zespołu ds. Ochrony Powierzchni o przedstawicieli organów samorządowych oraz o wybranych ekspertów z zakresu prognozowania deformacji oraz budownictwa na terenach górniczych.

Wskazana została także konieczność powołania „Zespołu Porozumiewawczego dla oceny eksploatacji górniczej pod terenami miasta Ruda Śląska” w celu kompleksowej analizy działalności górniczej wszystkich kopalń w aspekcie ochrony zabudowy powierzchni i infrastruktury technicznej pod terenami miasta Ruda Śląska.

32.3 PIERWSZE POSIEDZENIA ZESPOŁU POROZUMIEWAWCZEGO ORAZ POSZERZONEGO KOPALNIANEGO ZESPOŁU DS. OCHRONY POWIERZCHNI

W dniu 29.03.2006r. na terenie kopalni „Bielszowice” odbyło się pierwsze posiedzenie Zespołu Porozumiewawczego, w którym udział wzięli przedstawiciele następujących instytucji:

- Urzędu Miasta Ruda Śląska,
- Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach,
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach,
- Zarządu Kompanii Węglowej S.A. w Katowicach,
- Dyrektorzy i delegowani pracownicy KW S.A. Oddziałów: KWK „Bielszowice”, KWK „Halemba”, KWK „Polska-Wirek” i KWK „Pokój”.

Obrazom Zespołu Porozumiewawczego przewodniczył Dyrektor OUG w Gliwicach, a przedstawiciele poszczególnych kopalń przedstawiali następujący zakres informacji:

- eksploatację dokonaną i projektowaną w okresie półrocznym przed i po terminie posiedzenia Zespołu,
- wielkości prognozowanych i pomierzonych deformacji,
- rejestrowane wielkości przyspieszeń drgań gruntu,
- nakłady na usuwanie szkód górniczych (planowane i wydatkowane),
- najistotniejsze remonty wykonane w okresie ostatniego półrocza,
- najistotniejsze remonty planowane w okresie najbliższego półrocza.

Po każdej prezentacji przedstawiciele UM Ruda Śląska i nadzoru górniczego zadawali pytania oraz rozpoczęli dyskusję nad przedstawionym zakresem informacji. W wyniku dyskusji na pierwszym posiedzeniu Zespołu Porozumiewawczego przyjęto 8 Uchwał, które dotyczyły następujących kwestii:

- analizy wyników obserwacji geodezyjnych i wizualnych obiektów oczyszczalni „Barbara”,
- zakresu robót prowadzonych na potoku Bielszowickim powyżej km 10.2,
- zaawansowania robót przy budowie obiektu Gimnazjum nr 7 przy ul. Westerplatte (budownictwo zastępcze),
- wyników nadzoru oraz stanu zaawansowania budowy zabezpieczeń i usuwania skutków eksploatacji górniczej w obiektach usytuowanych wzdłuż ul. 1-go Maja,
- stanu zaawansowania robót regulacyjnych i rekultywacji terenu w rejonie ujścia potoku Jamna do rzeki Kłodnicy,
- przebudowy rurociągu wody pitnej $\varnothing 1400$ mm w rejonie regulacji koryta potoku Bielszowickiego,

- postępu prac modernizacyjnych przepompowni P-1 i P-2 do potoku Bielszowickiego w rejonie ulic Kokota i Węzłowej,
- postępu prac związanych z rekultywacją rejonu położonego na południe od autostrady A-4.

Kolejne posiedzenia do chwili obecnej odbywają się w cyklach półrocznych, a w dniu 28.04.2016 r. odbędzie się 21 posiedzenie Zespołu Porozumiewawczego.

Posiedzenia Kopalnianego Zespołu ds. Ochrony Powierzchni w poszerzonym składzie odbywały się w okresie występowania ponadnormatywnej ilości uszkodzeń obiektów powierzchni związanych z trudnościami przy eksploatacji ścian 173 i 174 wynikającymi z kłopotów w prawidłowym utrzymaniu stropów, co spowodowało konieczność zatrzymania tych ścian i rozpoczęcia eksploatacji ściany 173a w pokładzie 416 i ściany 182 w pokładzie 418.

W posiedzeniu tego Zespołu brali udział reprezentanci następujących instytucji:

- Urzędu Miasta Ruda Śląska,
- Instytutu Techniki Budowlanej,
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Gliwicach,
- Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego,
- Kompanii Węglowej S.A.,
- Kierownictwa Kopalni „Pokój”.

Pierwsze posiedzenie poszerzonego zespołu odbyło się w dniu 15.05.2006 r. i dotyczyło sytuacji związanej z występowaniem szkód górniczych w rejonie ulic: 1-go Maja, Licealnej i Nowary oraz w budynku kościoła p.w. Św. Wawrzyńca w dzielnicy Wirek. Omówiono stan techniczny obiektów najbardziej uszkodzonych, zakres wykonanych robót zabezpieczających i remontowych w tych obiektach oraz planowane dalsze przedsięwzięcia w tym zakresie.

Wnioski wynikające z posiedzenia dotyczyły:

- przyspieszenia działań remontowych w budynkach przy ul. 1-go Maja 226 i 228,
- rozwiązania problemu szkód górniczych w budynku przy ul. 1-go Maja 229 w konsultacji z Miejskim Konserwatorem Zabytków,
- przygotowania projektu ugody wraz z dokumentacją kosztorysową na usunięcie szkód górniczych w budynku przy ul. 1-go Maja 221,
- przedstawienia przez kopalnię wyników prowadzonych obserwacji geodezyjnych prowadzonych w rejonie budynku kościoła p.w. Św. Wawrzyńca i ul. 1-go Maja do ich analizy przez prof. Jana Białka – autora prognozy wpływów.

Kolejne posiedzenia odbywały się z częstotliwością około 1 raz na kwartał.

32.4 PROWADZONY DIALOG SPOŁECZNY PRZED ROZPOCZĘCIEM EKSPLOATACJI POD NIEZABUDOWANĄ CZĘŚCIĄ DZIELNICY NOWY BYTOM

Z uwagi na koncentrację wydobywania prowadzoną pod centrum dzielnicy Wirek, skutkującą zwiększeniem ilości uszkodzeń obiektów na powierzchni kopalnia przyjęła zasadę dywersyfikacji wpływów, co wiązało się z częściowym odejściem od wybierania

pokładów zalegających w części południowej i środkowej dzielnicy Wirek i rozpoczęciem eksploatacji pod niezabudowaną częścią dzielnicy Nowy Bytom.

Wyprzedzając to przedsięwzięcie kopalnia przesłała do istotnych użytkowników powierzchni mapy z prognozowanymi deformacjami w przedmiotowym rejonie w celu uzgodnienia planowanego zakresu wybierania. Ten krok spowodował wystąpienie szeregu nieprawdziwych informacji oraz mylnych opinii, jakie pojawiły się w lokalnej prasie, telewizji oraz w obiegu ustnym. Przykładowe tytuły artykułów prasowych posiadały następujące treści: „Zagrożony Nowy Bytom”, „Fedrowanie z warunkami...” „Pojedynek na listy” – Wiadomości Rudzkich, „W Rudzie Śląskiej boją się o centrum” – Gazety Wyborczej, „Pokój wzbudził niepokój”, „Górnicy ograniczają apetyt” – Dziennika Zachodniego.

Początkowo kopalnia nie odpowiadała na przedstawione zarzuty, jednak z czasem zaczęły się one nasilać i w celu lepszego zapoznania mieszkańców z zamierzeniami eksploatacyjnymi kopalni w tym rejonie rozpoczęto kampanię informacyjną na początku w formie pisemnych odpowiedzi na przedstawione zarzuty, a następnie kopalnia zorganizowała cykl spotkań z organami samorządowymi oraz stowarzyszeniami będącymi w opozycji do planowanych zamierzeń eksploatacyjnych kopalni. W trakcie spotkań na pytania i wątpliwości zebranych odpowiadali przedstawiciele Kierownictwa kopalni oraz specjaliści goście – przedstawiciele Głównego Instytutu Górnictwa, który wykonał ekspertyzę dotyczącą przyjętych warunków prowadzenia eksploatacji w rejonie dzielnicy Nowy Bytom. Dodatkowo kopalnia przygotowała „Program ochrony zabudowy dzielnicy Nowy Bytom miasta Ruda Śląska oraz szybów głównych i obiektów zakładu górniczego KWK „Pokój” w aspekcie eksploatacji górniczej w pokładach 502wg, 502wd i 504 w latach 2008-2013”.

Ukoronowaniem tych spotkań było wspólne ustalenie zasad prowadzenia eksploatacji przyjęte na Komisji do spraw Ochrony Powierzchni przy WUG w Katowicach. Przyjęty zakres eksploatacji został zrealizowany i nie wystąpiły ponadnormatywne ilości uszkodzeń sugerowane we wspomnianych wcześniej artykułach prasowych.

32.5 UZGODNIENIA EKSPLOATACJI Z ISTOTNYMI UŻYTKOWNIKAMI POWIERZCHNI ORAZ ORGANAMI SAMORZĄDOWYMI

Polityka kopalni związana z prowadzeniem dialogu dotyczącego uzgodnienia planowanej eksploatacji przedstawia się w sposób następujący.

Na wstępie kopalnia przygotowuje prognozę deformacji dla planowanego zakresu eksploatacji. Wykonana prognoza jest przesyłana do istotnych użytkowników obiektów na powierzchni w celu jej uzgodnienia.

Aktualna lista instytucji, z którymi zawierane są uzgodnienia przedstawia się następująco:

1. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. – Ruda Śląska, ul. Pokoju 13.
2. Tauron Dystrybucja Serwis S.A. – Gliwice ul. Barlickiego 2.

3. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej – Ruda Śląska ul. 1-go Maja 218.
4. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.– Sosnowiec ul. 3-go Maja 16.
5. Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. – Ruda Śląska ul. Zabrzeńska 24.
6. Tramwaje Śląskie S.A. – Chorzów ul. Inwalidzka 5.
7. MGSM „Perspektywa” – Ruda Śląska ul. Tunkla 147.
8. Rudzka Spółdzielnia Mieszkaniowa – Ruda Śląska ul. Magazynowa 12.
9. Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych – Katowice, ul Sokolska 65.
10. Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. – Zabrze ul. Szczęść Boże 11.
11. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów – Katowice, ul Wojewódzka 19.

Wszystkie uwagi, zalecenia i wskazania, w szczególności te dotyczące zakresu obserwacji geodezyjnych lub wizualnych są uwzględnione w treści planów ruchu lub dodatków do tych planów. W szczególnych przypadkach uzgodnienie stanowi zawarta ugoda lub porozumienie.

32.6 KONTAKTY Z ORGANAMI SAMORZĄDOWYMI W RAMACH OBRAD KOMISJI DS. OCHRONY POWIERZCHNI PRZY WUG

Zamierzenia eksploatacyjne kopalni zawarte w kolejnych planach ruchu poddane są analizie pod kątem możliwości eksploatacji a analizy te wykonywane są przez wyspecjalizowane jednostki naukowo-badawcze. W ostatnich latach analizy takie wykonywało konsorcjum firm złożone z Instytutu Techniki Budowlanej i Głównego Instytutu Górnictwa. Na bazie tego opracowania kopalnia przygotowuje dla wnioskowanego w planie ruchu zakresu wybierania „Program eksploatacji górniczej w aspekcie ochrony zabudowy powierzchni miasta Ruda Śląska”. Program ten jest kierowany do Komisji ds. Ochrony Powierzchni przy WUG, gdzie jest szczegółowo analizowany. W tych obradach udział biorą zaproszeni przedstawiciele UM Ruda Śląska. Zgłaszane uwagi są bardzo ważnym źródłem informacji uwzględnianych przy redagowaniu zaleceń komisji oraz zapisywane w podejmowanej przez Komisję ds. Ochrony Powierzchni przy WUG w Katowicach Uchwale.

32.7 DODATKOWE SPOTKANIA Z PRZEDSTAWICIELAMI ORGANÓW SAMORZĄDOWYCH

Tradycją stały się spotkania Pani Prezydent Grażyny Dziejdzic oraz grona Jej doradców z mieszkańcami miasta Ruda Śląska. W latach wcześniejszych w trakcie tych spotkań dominowały tematy związane z likwidacją szkód górniczych i nierzadko przedstawiane były w formie pretensji kierowanych do kopalń. Często wynikało to z braku rzetelnej informacji dotyczącej terminów i zakresu wykonywanych remontów. Taka sugestia ze strony organów samorządowych spowodowała pojawienie się w lokalnej prasie szeregu artykułów dotyczących szkód górniczych oraz dosyć szczegółowo wyczerpany został temat występowania wstrząsów górniczych. Te zabiegi prasowe oraz szereg spotkań z przedstawicielami samorządu lokalnego doprowadziły do wypracowania takiej formuły likwidacji szkód górniczych, że obecnie tematyka szkód

poruszana jest na spotkaniach mieszkańców z Panią Prezydent w sposób incydentalny. W trakcie dodatkowych spotkań strona społeczna przekazuje stronie górniczej uwagi i apelacje Radnych miejskich. Wszystkie te uwagi są szczegółowo analizowane i w ramach możliwości realizowane.

32.8 STANOWISKO PANI PREZYDENT DOTYCZĄCE EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ POD TERENAMI MIASTA RUDA ŚLĄSKA

W trakcie swoich publicznych wystąpień Pani Prezydent Grażyna Dziedzic oraz osoby z Jej otoczenia zawsze bardzo pozytywnie wypowiadali się o działalności górniczej pod terenami miasta Ruda Śląska. Pani Prezydent często przypominała o swoim przyjaznym nastawieniu do działalności górniczej. Wyrazy tego pozytywnego nastawienia prezentowała w trakcie spotkań z mieszkańcami, przypominając, że przemysł górniczy jest w skali regionu największym pracodawcą, a w skali kraju gwarantem bezpieczeństwa energetycznego. Pani Prezydent wielokrotnie zapewniała, że w dalszym ciągu będzie wspierać działalność górniczą w mieście i dążyć do zachowania partnerskiej współpracy dla wspólnego dobra zainteresowanych stron. Taka postawa pozwala na bieżąco rozwiązywać zaistniałe problemy oraz natychmiast podejmować właściwe decyzje.

32.9 ROLA SAMORZĄDU W KREOWANIU POLITYKI DIALOGU Z GÓRNICTWEM – KORZYŚCI

Rolą Samorządu jest zagwarantowanie równowagi pomiędzy prowadzoną działalnością wydobywczą, a funkcjonowaniem Gminy. Prezydent Miasta opiniuje plany ruchu poszczególnych kopalń. Mając na uwadze fakt, że od kilku lat nie odnotowano na obszarze Miasta Ruda Śląska większych problemów spowodowanych eksploatacją, a kopalnie wywiązują się ze swoich obowiązków w stosunku do Gminy i osób poszkodowanych działalnością wydobywczą (w zdecydowanej większości sprawy załatwiane są w trybie ugodowym. Strony porozumiewają się co do sposobu, terminu i zakresu usunięcia szkód oraz dodatkowych, profilaktycznych zabezpieczeń obiektów), nie mając w ten sposób problemów z uzyskaniem pozytywnej opinii do wnioskowanych projektów eksploatacji górniczej.

Nie oznacza to bynajmniej, że problemy nie występują. Nadal pozostają nimi:

- nie do końca sfinalizowane zadania mające na celu likwidację zagrożeń związanych z możliwością podtopienia części Miasta w przypadku wystąpienia nawalnych opadów deszczu lub gwałtownych roztopów śniegu – nadal najistotniejszy problem z punktu widzenia Gminy,
- wychylenie z pionu znacznej ilości obiektów,
- uszkodzenia wiaduktów i docelowe naprawy dróg.

Ważnym aspektem społecznym jest kwestia zatrudnienia ok. 10000 pracowników w ww. kopalniach Kompanii Węglowej S.A. i Katowickiego Holdingu Węglowego S.A., z czego ok. 6000 osób to osoby zamieszkałe w Rudzie Śląskiej. Dalszych kilkanaście tysięcy mieszkańców pracuje w pozostałych kopalniach, w firmach okołogórniczych

współpracujących z górnictwem lub działających na rzecz górnictwa. Ostrożnie szacując można stwierdzić, że ponad połowa rudzkiego społeczeństwa „żyje z górnictwa”. Dzięki temu Ruda Śląska ma jeden z najniższych wskaźników bezrobocia w regionie. Nie bez znaczenia dla Miasta są również wpływy do budżetu Miasta z tytułu opłaty eksploatacyjnej oraz podatków.

W chwili obecnej UM Ruda Śląska oraz KW S.A. porozumiały się w kwestii wspólnego uporządkowania gospodarki wodnej i wodno-ściekowej na terenie Gminy Ruda Śląska, z uwzględnieniem planów rozwoju miasta Ruda Śląska w nawiązaniu do podobnych planów gmin ościennych. Aktualnie przygotowywana jest procedura przetargowa na wykonanie opracowania pt.: „Kompleksowy program regulacji stosunków wodnych, ochrony przeciwpowodziowej, uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w rejonach położonych w zlewni potoku Bielszowickiego, w granicach administracyjnych miasta Ruda Śl., z uwzględnieniem uwarunkowań mających na celu zapewnienie rozwoju infrastrukturalnego Miasta, a także wynikających z prowadzonej i projektowanej działalności górniczej: KWK „Bielszowice”, KWK „Pokój” i KWK „Halemba-Wirek”.

Kompania Węglowa S.A. najwięcej środków na likwidację szkód górniczych wydatkuje w mieście Ruda Śląska. W 2013r. wydatkowano 53,1 mln zł., w 2014r. była to wartość 59,5 mln zł., a w 2015r. kwota ta osiągnęła wartość 48,8 mln zł. Sumarycznie w okresie trzech lat wydatkowano na usuwanie szkód górniczych powstałych w granicach miasta Ruda Śląska wartość około 161,5 mln zł.

32.10 PODSUMOWANIE

Właściwa współpraca pomiędzy górnictwem a organami samorządowymi daje obustronne korzyści. Przedsiębiorca górniczy może łatwiej uzyskać akceptację społeczną dla swojej działalności i w ten sposób szybciej i w większym zakresie realizować swoje zamierzenia eksploatacyjne. Lokalna społeczność zyskuje solidnego pracodawcę i gwaranta regularnych wpłat do budżetu miasta oraz minimalizuje ilość skarg związanych z likwidacją szkód górniczych.

Podsumowując współpracę rudzkiego Samorządu z Górnictwem należy stwierdzić, iż Strony wypracowały wzajemne zasady współistnienia przynoszące obopólne korzyści. Zdecydowana większość mieszkańców zdecydowanie opowiada się za dalszym prowadzeniem działalności górniczej w granicach administracyjnych Miasta Ruda Śląska, pomimo sprzeczności interesów górnictwa z interesami części użytkowników powierzchni. Władze samorządowe reprezentujące mieszkańców dostrzegają wręcz konieczność tego współistnienia. Widzą, że możliwe jest wypracowanie swoistego kompromisu dla prowadzenia dalszej eksploatacji górniczej, przy jednoczesnym uwzględnieniu ochrony obiektów usytuowanych na powierzchni terenu i miejsc pracy stanowiących źródło utrzymania górników, ich rodzin oraz zakładów kooperujących z górnictwem.

Data przesłania artykułu do Redakcji: 03.2016
Data akceptacji artykułu przez Redakcję: 04.2016

Dariusz Rębielak,
Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK „Pokój”
ul. Niedurnego 13, 41-710 Ruda Śląska, Polska
e-mail: d.rebielak@kwsa.pl

Romuald Pasternok,
Urząd Miasta Ruda Śląska
Pl. Jana Pawła II nr 6, 41-709 Ruda Śląska, Polska
e-mail: um_agg@ruda-sl.pl

Mariusz Zelder, Stanisław Szewczyk,
Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK „Pokój”
41-710 Ruda Śląska, ul. Niedurnego 13, Polska
e-mail: m.zelder@kwsa.pl; s.szewczyk@kwsa.pl

WSPÓŁPRACA GÓRNICZWA Z ORGANAMI SAMORZĄDOWYMI

Streszczenie: Artykuł opisuje sposób uzgadniania eksploatacji górniczej w granicach administracyjnych Rudy Śląskiej z władzami samorządowymi oraz właścicielami obiektów budowlanych i sieci infrastruktury technicznej. Wskazuje, iż merytoryczny dialog umożliwia eksploatację węgla kamiennego w terenie silnie zurbanizowanym.

Słowa kluczowe: Organy samorządowe, szkody górnicze, projekt eksploatacji górniczej

COOPERATION OF MINING INDUSTRY WITH LOCAL GOVERNMENTS

Abstract: This paper covers the subject of negotiating the area of mining exploitation with local government and the owners of buildings as well as of technical infrastructure network, within administrative borders of Ruda Śląska. It proves that a substantive dialogue makes coal exploitation possible even in highly urbanized areas.

Key words: Local Governments, Mining Damage, Mining Exploitation Project